

Аналітичний огляд якісного стану масивів поверхневих вод суббасейну річки Прип'ять за грудень 2025 року

Водогосподарськими організаціями у суббасейні річки Прип'ять відібрано 33 проби поверхневої води (100 % до плану) для дослідження на вміст пріоритетних органічних та неорганічних забруднюючих речовин.

За результатами вимірювань у р. Прип'ять с. Сенчиці вміст нікелю перевищив у 2,7 раза максимальну межу Екологічного Нормативу Якості (93,1 мкг/дм³).

У межах допустимих значень зафіксована присутність наступних речовин:

- пестициди: тербутрин та пара-пара-ДДЕ – 6 створів, хлорфенвінфос (суміш цис-, транс-ізомерів) – 1 створ.
- поліароматичні вуглеводні: флуорантен – 11 створів, бензо(а)пірен – 7 створів, бензо(б)флуорантен – 3 створи, бензо(г.н.і)перілен – 2 створи, нафталін, бензо(к)флуорантен та бензол по 1 створу.
- фармацевтичні препарати: трихлорметан (хлороформ) – 8 створів.
- леткі органічні сполуки - тетрахлоретилен – 3 створи, дихлорметан (хлористий метилен) та трихлоретилен – 1 створ.
- важкі метали: нікель – 18 створів, хром – 10 створів, миш'як – 6 створів та кадмій – 3 створи.

Порівняно з листопадом рівень забруднення води за вмістом нікелю без змін (у листопаді було зафіксовано перевищення ЕН_Ямак також лише по 1 створі).

У пунктах моніторингу, розташованих на масивах поверхневих вод, забір води з яких здійснюється для задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення та транскордонних водотоках визначені хімічні та фізико-хімічні показники якості вод.

Значення більшості показників знаходяться значно нижче ГДК для водойм госпитного і рибогосподарського водокористування, за винятком марганцю та заліза загального (окрім, річки Хомора). В річках Ствига, Уборть та Хомора визначається органічне забруднення за показником БСК₅, а в річках Ствига та Уборть виявлено підвищений вміст амоній-іонів.

Порівняно з листопадом у річці Уж, питний в/з м. Коростень вміст заліза загального зріс з 0,492 до 0,770 мг/дм³. При цьому, вміст марганцю знизився у річках Случ та Уж. В транскордонних водотоках фіксується зниження вмісту заліза загального (окрім, річок Стир та Уборть) та амоній-іонів (окрім, річок Прип'ять, Горинь та Уборть).

Аналіз стану МПВ за фізико-хімічними показниками:

Питні водозабори:

ОРГАНІЧНЕ ЗАБРУДНЕННЯ

- ХСК (норма - 50,0 мгО/дм³)

мінімальне значення: 29,22 мгО/дм³ р. Случ, м. Звягель

максимальне значення: 46,12 мгО₂/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх.,

м. Хмельницький

- БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення: 1,20 мгО₂/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький

максимальне значення – зафіксовано **перевищення**:

- 3,30 мгО₂/дм³ р. Хомора, м. Полонне

БІОГЕННЕ ЗАБРУДНЕННЯ

- амоній іони (норма – 1,28 мг/дм³): в межах від 0,27 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель до 0,38 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень та р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький;

- фосфат-іони (норма – 3,5 мг/дм³): в межах від 0,030 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне до 0,098 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень;

- нітрат-іони (норма – 45 мг/дм³): в межах від 1,75 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель до 4,94 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень;

- нітрит-іони (норма – 3,3 мг/дм³): в межах від 0,032 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень до 0,050 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне;
- сухий залишок (норма – 1000 мг/дм³): в межах від 238 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень до 356 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ

- залізо загальне (норма - 0,1 мг/дм³) - **зафіксовано перевищення:**
 - 0,770 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень;
 - 0,413 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель;
 - 0,290 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький.
- марганець (норма - 0,01 мг/дм³) - **зафіксовано перевищення:**
 - 0,072 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень;
 - 0,068 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель;
 - 0,061 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький;
 - 0,059 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне.

Транскордонні ділянки водотоків:

ОРГАНІЧНІ ПОКАЗНИКИ

- БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)
мінімальне значення: 1,70 мгО₂/дм³ р. Стир, с. Зарічне
максимальне значення - **зафіксовано перевищення:**
 - 3,52 мгО₂/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська
 - 3,10 мгО₂/дм³ р. Ствига, с. Познань
- ХСК (норма - 50 мг О/дм³)
мінімальне значення: 18,45 мгО/дм³ р. Стир, с. Зарічне
максимальне значення: 35,76 мгО/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська

БІОГЕННІ ПОКАЗНИКИ

- амоній іони (норма – 0,5 мг/дм³): в межах від 0,180 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк до **зафіксовано перевищення:**
 - 0,690 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська;
 - 0,659 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань.
- фосфат-іони (норма – 2,15 мг/дм³): в межах від 0,053 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці до 0,091 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська;
- нітрат-іони (норма – 40 мг/дм³): в межах від 0,855 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди до 2,280 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська;
- нітрит-іони (норма – 0,08 мг/дм³): в межах від 0,042 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська до **зафіксовано перевищення** 0,092 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань;
- сухий залишок (норма – 1000 мг/дм³): в межах від 207 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань до 273 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк.

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ:

- залізо загальне (норма - 0,1 мг/дм³) **зафіксовано перевищення:**
 - 1,232 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська;
 - 0,359 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк;
 - 0,340 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань;
 - 0,332 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди;
 - 0,315 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці;
 - 0,278 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне.
- марганець (норма - 0,01 мг/дм³) – **зафіксовано перевищення**
 - 0,204 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

Вміст розчиненого у воді кисню становив 10,18-18,01 мгО₂/дм³, при нормі не менше 4,0 мгО₂/дм³.

З результатами вимірювань якості поверхневих вод більш детально можна ознайомитись на офіційному інтернет-ресурсі «Моніторинг та екологічна оцінка водних ресурсів України» <http://monitoring.davr.gov.ua/>.

Аналітичний огляд якісного стану масивів поверхневих вод суббасейну середнього Дніпра у межах Житомирської області за грудень 2025 року

Для проведення досліджень на вміст специфічних та пріоритетних токсичних, здатних до накопичення стійких забруднюючих речовин відібрано на річках Тетерів, Гнилоп'ять, Ірша (Іршанське та Малинське водосховища), Возня, Ів'янка, Гуйва, Мика та Роставиця 9 проб (100% плану) та відправлено до лабораторії моніторингу вод Північного регіону м. Вишгород.

Лабораторією виконані хроматографічні та спектрометричні дослідження вмісту пестицидів, поліароматичних вуглеводнів, лікарських засобів, важких металів.

За результатами вимірювань протягом грудня перевищення максимальних меж Екологічного Нормативу Якості не виявлено. Разом з тим, у межах допустимих значень нормативів екологічної якості виявлена присутність наступних речовин:

- поліароматичні вуглеводні: флуорантен (р. Гуйва), бензо(б)флуорантен та бензо(к)флуорантен (р. Тетерів);
- фармацевтичні препарати: трихлорметан (хлороформ) – 4 створи (Гнилоп'ять Ірша Іршанське вдсх., Возня та Мика);
- метали: нікель - 6 створів (Гнилоп'ять, Ів'янка, Ірша Малинське вдсх., Возня, Роставиця та Мика), миш'як – 2 створи (Ірша Малинське вдсх. та Возня) та хром загальний – 4 створи (Гнилоп'ять, Ірша Малинське вдсх., Ів'янка та Роставиця).

Аналіз стану МПВ за фізико-хімічними показниками:

Органічне забруднення

- ХСК (норма - 50,0 мгО/дм³)

мінімальне значення: 30,26 мгО/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин

максимальне значення: 33,38 мгО/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів

- БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення – 2,96 мгО₂/дм³ - р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова

максимальне значення – зафіксовано **перевищення**:

- 3,44 мгО₂/дм³ - р. Гнилоп'ять, м. Бердичів
- 3,20 мгО₂/дм³ - р. Возня, с. Рудня Городищенська
- 3,20 мгО₂/дм³ - р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир

Біогенне забруднення

- амоній - іони (норма - 1,28 мг/дм³): в межах від 0,24 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів до 0,51 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова;

- нітрат - іони (норма - 45 мг/дм³): в межах від 1,52 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська до 2,85 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів;

- нітрит - іони (норма - 3,3 мг/дм³): в межах від 0,018 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин до 0,061 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів;

- фосфат - іони (норма - 3,5 мг/дм³): в межах від 0,042 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська до 0,101 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів;

- сухий залишок (норма - 1000 мг/дм³): в межах від 293 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова до 392 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів.

Небезпечні речовини:

Зафіксовано перевищення вмісту показників:

- заліза загального (норма - 0,1 мг/дм³):

- 0,725 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська;

- 0,449 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин;

- 0,396 мг/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир;

- 0,360 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова;

- 0,336 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів.

● марганцю (норма - 0,01 мг/дм³):

- 0,126 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська;
- 0,116 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин;
- 0,078 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова;
- 0,074 мг/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир;
- 0,066 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів.

Вміст розчиненого у воді кисню становив 11,76-13,04 мгО₂/дм³, при нормі не менше 4,0 мгО₂/дм³.